FAKTOR X

KUNSTMAGASIN NR 01 2012

“Det er ikke sikkert vi hadde fått Operaen ved en folkeavstem-ming”

Anniken Huitfeldt, Kulturminister

KR 70 2.årgang

Kulturminister Anniken Huitfeldt er øverste leder av kunst-livet i Norge, og sier at kultubudsjettet ikke er styrt av hvilke kulturfelt som har best kroppslig effekt.... Les hva hun mener på side 6 -11

Vi anbefaler å ta en lufte-tur til våre to nærmeste storbyer, København og Amsterdam for å se enda mer kunst ! Og kanskje smake på lokal drikke. s.4

Randi Berge Wandrup er den som har formidlet kulturministerens syn og tanker om kunstlivet. s 6-11

Eva og Bernt Bisseth feirer 50 års jubileum hele året i Galleri Bi-Z. De har utviklet sin profil i møte med publikum. s 12 - 17

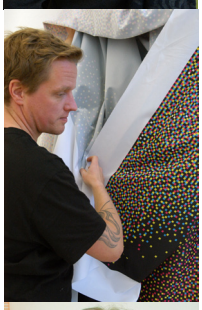

Vi gir plass til gratulanter på side 21

Kristiansand har mange visnings-steder for kunst. Vi gir deg en guidet oversikt over stedene, og hvem som står bak. s 18 -21

Cecilie Nissen deler noen tanker om hvorfor kunstnerne faktisk stiller ut.
Vi får også et visuelt innblikk i en kunstner som forbereder en utstilling. s 22-25

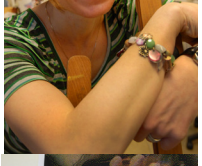

Johan Otto Weisser forbereder utstilling på Christianssand Kunstforening. Bli med bak kulissene på gymsalen på X-huset. 24 - 25

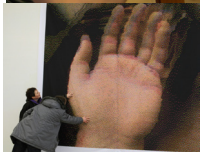

Mette-Line Pedersen skriver om nettet som formidlings-forum for kunst. s 26 -28

Og hvorfor går folk på utstilling, egentlig ? s 29

Alle foto: Sidsel Jørgensen

Foto: Sidsel Jørgensen

LEDER

I årets første nummer har vi et intervju med Kulturminister Anniken Huitfeldt om hennes og regjeringens kunstsyn. Hun er en vesentlig premissleverandør som bl.a. oppnevner styre-representanter til Sørlandet Kunstmuseum. Vi har en nagende mistanke om at vi ser ganske ulikt på hva som er viktig med kunst og hvorfor vi i det hele tatt satser på det. Det utvidede kulturbegrepet er et velmenende forsøk på å inkludere alt og alle. Prisen er at kunsten ender som et mulig tiltak blant mange, for å oppnå ganske diffuse mål. Cultivas omdefinering av mål og midler er et eklatant eksempel på dette.

Når vi mener at vi bør satse på kunst, så er det fordi kunsten er en arena som har noen forutsetninger som ikke finnes andre steder i samfunnet, og som er vesentlige for å være et samfunn i kontakt med seg selv og andre. I kunsten er det et rom for å prøve ut tanker og måter å forholde seg til virkeligheten på, som ikke andre arenaer har. Faktor X tar derfor denne gangen for seg visningsstedene i Kristiansand. Det er visningssteder utenfor Kristiansand også, men vi ønsker å peke på hvordan strukturen er, at det finnes ulike arenaer og formål, som må til for at det skal finnes et kunstliv. Vi har et intervju med Bernt Bisseth og Eva Berntsen som driver Galleri Bi-z og som viser hva som er mulig, og hvordan man kan lage et galleri i Kristiansand som er Norges største kommersielle galleri:
Gratulerer med 50 år som vesentlig aktør i regionen!

Vil du abbonere på Faktor-X ? Send mail til: johanow@online.no

Johan Otto Weisser: Redaktør, skribent og billedkunstner.
Sidsel Jørgensen: Redaktør, fotograf og billedkunstner.

red avsluttet 06.02.2012

Kjevik Lufthavn har flere daglige avganger til både København og Amsterdam.

Alle foto: Sidsel Jørgensen

STYRELEDER I CULTIVA,

Ansgar Gabrielsen er oppnevnt til nestleder for det nye styret i helse Sør-Øst. Det er
et område han både brenner for og antagelig har kompetanse på. Vi gratulerer og håper han har bedre virkemidler enn møllposen der. Husk, Ingen beskrankninger!

København og Louisiana er bare en liten flytur unna. Her kan du for tiden se fotografiene til Andreas Gursky. Eller lokalbefolkningnen i Nyhavn som tar seg en lille til fots og til hest.

Et annet sted å besøke en liten flytur unna er Stedelijk Museum i Amsterdam. En gigantisk restaurerings-jobb begynner å nærme seg en finale, og de gjenåpner til høsten, men har ikke bestemt eksakt dato. Men være klar, dette blir bra ! I mellomtiden kan du se utvalgte mesterverk i den historiske bygnings-delen.

“ HVIS MOTET SVIKTER DEG, GÅ LENGER “

Emily Dikinson

På Fotohuset i Kristiansand vises for tiden rundt 40 fotografier av såkalte “nedstignings-tårn”. Fotografen Arne Langleite har samlet et utvalg som også planlegges utgitt i bokform. Kan sees frem til midten av april.

Nedstigningstårnene gir adgang til det elektriske anlegget under bakken.

“JEG KAN IKKE I MIN POSISJON BESTEMME HVA SOM ER KUNSTNERISK KVALITET”

Tekst: Randi Berge Wandrup Foto: Sidsel Jørgensen

Må en kulturminister ha et personlig forhold til kunst? Eller er det nok å ha evnen til å bestemme hvordan kunst- og kulturlivet skal administreres? Er kulturpolitikk lidenskap eller byråkrati? Kanskje begge deler? Anniken Huitfeldt (42) har vært kulturminister i snart to og et halvt år. Hun har klart å «hoppe» etter den geskjeftige Giske og er i løpet av denne tida blitt den rødgrønne regjeringens kulturelle ansikt utad. Hun har også vært omstridt i enkelte saker.
Statsråden er åpenbart en travel dame. Å få til en avtale om et intervju skulle vise seg å bli et langt lerret å bleke. Spørsmålene måtte formuleres på forhånd. Først etter tre ukers ventetid med en rekke forslag fra departementets side om å gjennomføre intervjuet på mail eller telefon, lyktes det Faktor X å få et møte ansikt til ansikt på kulturministerens kontor.
Men selv etter at jeg stiller opp i god tid før min klokkeklare avtale, henger det hele åpenbart i en tynn tråd. Her oppstår tydeligvis nye situasjoner i ett kjør. Folk kommer og går. Fabian Stang smetter innom, og der dukker Åse Kleveland opp. Mens jeg sitter og venter, lufter plutselig hennes pressekontakt muligheten for at jeg kanskje kan sitte i departementet og snakke med Huitfeldt i telefonen – mens hun blir fraktet i bil til neste oppdrag. Hva tror jeg om det?
Spenning til siste slutt med andre ord, men omsider sitter hun foran meg, klar til å svare på de spørsmålene hun fikk oversendt halvannen uke i forveien.
- OK, ti minutter, fikk jeg beskjed om før jeg ble sluppet inn på kontoret hennes. De ble til rundt en halv time, da vi først kom på gli.

- Har statsråden et like sterkt forhold til alle kunstformer?
- Scenekunst, litteratur og musikk er nok de uttrykkene jeg har forholdt meg mest til. Men størst potensiale i Norge ser jeg i det visuelle kunstfeltet. Vi har mange fantastiske kunstnere. I Storbritannia er det faktisk flere som går på kunstutstilling enn på fotballkamper. Her benyttes ikke kunstmuseene og galleriene godt nok. Når vi får et nytt Nasjonalmuseum og etter hvert en oppgradering av Munchmuseet, er jeg er sikker på at vi får økt publikimsoppslutningen.

- Hvordan vil du definere kunst?
- Politikere har alltid vært forsiktig med å definere hva kunst er. Politikere er ikke kunstdommere. Vi har uttalt oss om det i en del Stortingsmeldinger, der enigheten har vært stor. Men der ligger det ikke noe klart skille mellom hva som er kunst og hva som ikke er kunst. I departementets daglige virke, derimot, betyr ikke det at vi er i tvil om hva som er kunst.
Politikere har også historisk sett vært varsomme med å gå inn i spørsmål om hva som er kunst og hva som er underholdning. Dette er kontekstavhengig – hvilken kontekst noe presenteres innenfor har betydning for om det kan defineres som kunst eller underholdning. Det er kunstfeltet selv som til en hver tid avgjør hva som er kunst. Det blir helt galt hvis jeg snevrer inn eller utvider det rommet. Jeg kan ikke overprøve et kunstmuseum med å spørre dem om det de har kjøpt inn nå er kunst. Det ville være å gå inn på arenaer der andre har ansvaret - ikke jeg.

- Er det en kvalitet ved kunst at den når ut til flest mulig?
- Det er ikke noe selvstendig kriterium at flest mulig skal like den. Her er det en stor forskjell på hva som er kunstens og hva som er kulturinstitusjonenes oppgave. En bok har ikke som mål at flest mulig skal like den. Men bibliotekets oppgave er å legge til rette for at flere skal ta del i den. En kunstner skal aldri ha som intensjon å male et bilde som flest mulig liker, som er mest mulig tilgjengelig eller forståelig – det bør aldri være kunstnerens rolle. Et kunstmuseums oppgave, derimot, er å legge til rette for at kvaliteten når ut og kanskje til og med forklare den. Når en forestilling settes opp i operaen, er forståeligheten ikke et kriterium, men operaen som institusjon skal legge til rette for å skape forståelse for oppsetningen. Det er et stort skille mellom hva som er institusjonens og kunstens rolle. Jeg vil protestere mot at tilgjengelighet er kunstens oppgave.

- Hvem skal bestemme hva som skal støttes – kunstnerorganisasjoner, politikere eller Norsk kulturråd?
- Vi har fått stadig større kulturbudsjett de siste årene. Når kulturbudsjettene øker, er det naturlig at kunstnerne er med på å ta avgjørelser innenfor de ulike fagkomiteene. Også Kulturrådet har en sentral rolle i hva vi skal støtte. Det er ikke kulturdepartementet som setter kriteriene for innkjøpene til de ulike kunstmuseene.
- Innkjøpsordningen har utvidet mandatet til kunstmuseene. Sørlandets kunstmuseum har ikke investert i flere lokale kunstnere av den grunn, så vidt Faktor X erfarer. Skal denne desentraliserte innkjøpsordningen evalueres i departementet for å ivareta lokale kunstnerne?
- Innkjøp av lokale kunstnere er ikke noe kriterium vi setter opp og veier og måler. Men når vi oppnevner styrer, legger vi vekt på at de skal ha en lokal forankring. Det er styrene som legger rammene. Den kunstneriske uavhengigheten er absolutt. Det ville være uheldig, synes jeg, hvis kulturdepartementet gikk inn og laget kvoter ut fra kulturell, kjønnsmessig eller geografisk bakgrunn. Men man har et ansvar for å ta vare på den kulturarven vi har på generelt grunnlag. Jeg sier for eksempel til symfoniorkestrene at de bør bringe fram det beste fra vår tid, men jeg går ikke inn og lager kvoter for hvor mye norsk musikk som skal spilles.
- Men fins det noen planer om evaluering av hvordan innkjøpsordningen fungerer?
- Man kan selvfølgelig ta dette opp ved de enkelte institusjonene i spesielle tilfeller om nødvendig.

- På Kulturdepartementets sider står det: «Kulturpolitikken skal fremme kunstnerisk fornyelse og kvalitet.» Hva betyr det og hvordan skal det foregå?
- Nettopp det bør ikke jeg svare på. Jeg kan ikke i min posisjon bestemme hva som er kunstnerisk kvalitet. Men jeg skal sørge for at vi har sterke kulturinstitusjoner som tar uavhengige avgjørelser. Vi fikk i sin tid Munch inn i Aulaen. Det hadde aldri politikerne den gang våget å gå for, det var den daværende sjefen for Nasjonalgalleriet, kunsthistoriker Jens Thiis, som gikk i bresjen. Det er viktig med en avstandstaking for å få til dristige avgjørelser. De prosjektene som står igjen fra den enkelte tidsperioden, ble møtt med skepsis i utgangspunktet.
- Hvordan skal kulturpolitikken i praksis fremme kunstnerisk fornyelse og kvalitet?
- Vi har forsterket den tankegangen gjennom tildelingen til kulturinstitusjonene. De skal jobbe ut fra forutsetningene om fornyelse og kvalitet. Det samme skal Norsk kulturråd. Og innkjøpene på de enkelte museer skal gjenspeile dette i praksis . Utfordringen kommer fra departementet, men det er ikke vi som setter kriteriene for hva som er kvalitet. Faglig debatt på hvert enkelt felt er nødvendig og et samarbeid med vitenskapelige miljøer der det er naturlig. Fremskrittspartiet sier det motsatte. La meg bare finne det her. Jeg leste det til morgenen i dag.
Kulturministeren finner iPad'en sin og søker seg fram til Frps kulturprogram.
- Det er på bare to sider, så det tar ikke så lang tid å lese: «La folk selv bestemme hva som er god kultur... Selvfinansiert... Stille krav til alle som mottar offentlig støtte slik at de tilbyr noe publikum vil ha.» Dette er Fremskrittspartiets politikk. Men vi ser ofte at det folk i ettertid setter mest pris på, er det nyskapende, det som er forut for sin tid, som er en provokasjon. Det er ikke sikkert vi hadde fått Operaen ved en folkeavstemning. Eller Frognerparken.
- I de ekspansive planene skal én prosent av statsbudsjettet innen 2014 gå til kultur. Økningen vil komme alle kunstformer og sjangrer til del, og «Det skal tilstrebes en jevnere fylkesvis fordeling av kulturmidlene.» Er det slik at kulturministeren generelt ønsker å desentralisere disse midlene?
- Jeg ønsker flere alternative institusjoner i utøvelsen av det kunstneriske skjønn. Derfor er det viktig når vi får nytt Nasjonalmuseum at man også bygger opp sterke institusjoner utenfor Oslo. En av grunnene til at vi har ønsket å sette fokus på Bergens kunsthall innenfor samtidskunst, er at den utgjør en helt særegen stemme. Det er viktig at den får gjøre sine selvstendige kunstneriske valg. I Kristiansand kan Kilden kulturhus foreta helt andre valg enn teatrene og orkestrene i Oslo. Å bygge opp slike sterke institusjoner utenfor Oslo er med på å spre makta – spre kunstnerisk kvalitet.
- Fremskrittspartiet ønsker å spre kulturmidlene utover landet. Følger kulturdepartementet deres politikk her?
- Frp ønsker at alt er selvfinansiert, så der er det ingen midler å spre! Partiet vil ikke betale for kunstnerstipend, det vil kutte alle stipendene. Det er jeg selvfølgelig motstander av.

- Kulturdepartementets program sier: «Vi vil bedre kunstnernes levekår, med hovedvekt på inntektvilkår og velferdsordninger» Hva skjer med arbeidsstipend og garantiintekten (GI)?
- Dagens arbeidsstipender tar ikke tilstrekkelig vare på de eldre, etablerte kunstnerne. Derfor har jeg bedt kunstnerorganisasjonene om å fremme alternativer som er fremtidsrettede. Stortinget vedtok i 2002 å fase ut garantiinntektene. Vi har fulgt opp Stortingets vedtaket og gradvis omgjort garantiinntekter til arbeidsstipender. Men kunstnerorganisasjonene er opptatt av at arbeidsstipendene ikke er langsiktige nok. Derfor ber jeg om at de finner alternativer. Jeg følger her opp politikken som har vært enstemmig vedtatt av Stortinget siden 2002.

Bestillingsverk: Vannpost i Pompei, Borgerportrett, Stedelijk Museum, Amsterdam, Kulturministeren i midten. Foto: Sidsel Jørgensen

- «Regjeringen vil sikre kunstnernes rettigheter til egne åndsverk», heter det. Du har uttalt at kunstnere med garantiinntekt ikke tar seg nok betalt for verkene sine?
- Jeg mener vi må ha en ordning der kunstnerne ikke underbyr produktene sine. De fleste som får garantiinntekt i dag tjener ingenting over fribeløpets grense på 79 000 kroner. Det vil si at man har en inntekt på omtrent 290 000 kroner fram til pensjonsalder. I utgangspunktet skulle GI, som navnet tilsier, være en garantert minsteinntekt, men i dag fungerer fribeløpet som et tak på hva kunstnerne kan tjene, for de aller fleste som mottar ordningen. Samtidig vil jeg understreke at ingen som i dag mottar GI vil miste den. Den mest radikale utfasingen av ordningen, hvor garantiinntekter blir omgjort til arbeidsstipender etter hvert som kunstnerne når pensjonsalder, vil føre til at vi avslutter ordningen i 2037.
- Norske billedkunstnere (NBK) ønsker at garantiinntekten beholdes og utvides. Blir det innspillet i det hele tatt vurdert?
- Stortingsvedtaket innebærer at garantiinntekter gjøres om til arbeidsstipender. Jeg har utfordret kunstnerorganisasjonene til å komme med løsninger. Men så klart, ut fra dagens ordning: er du 38 år og får et stipend som varer til du er 67 år, kan det for mange være gunstig. Men man blir jo vurdert jevnlig underveis. Spørsmålet er om det er hensiktsmessig å tildele stipend over en så lang periode, opptil 30 år i enkelte tilfeller. Forutsigbarhet er viktig, men det er vel ingen andre grupper som har en tilsvarende stipendordning.
- Kulturministeren åpnet nettopp kulturbygget Kilden. Med det har musikk-, teater-, og operalivet på Sørlandet fått en vitamininnsprøytning. Fins det tilsvarende tanker om å styrke billedkunsten i regionen?

- Det vil jeg redegjør for i stortingsmeldingen om visuell kunst og i statsbudsjettet. Stortingsmeldingen blir den første noensinne som er laget på dette feltet. Det er en plan som er ment å styrke det visuelle kunstfeltets plass innenfor norsk kulturliv. Journalister som er på besøk i departementet sammenlikner hele tiden billedkunsten med litteraturen i forhold til hva som får spalteplass i avisene. Det er en gjennomgående problemstilling. De hevder at litteraturområdet er så mye større. Jeg sjekket tallene. Omsetningen av litteratur er bare dobbelt så stor som omsetningen av visuell kunst. Da er ingen kjøp under 2000 kroner med. Og de er det mange av. Jeg tror man undervurderer hvor stort det visuelle kunstfeltet er i Norge sammenliknet med den omtalen det får. Departementet mottar anmeldelser av en god del utstillinger, men aldri av for eksempel en grafikkserie. Jeg ser ingen slike omtaler i avisene.
- Senterpartiet skriver i sitt kulturprogram: «Deltaking i kulturlivet gjev betre sjølopplevd helse, målbare kroppslege effektar og lengre levetid». Stiller Regjeringen seg bak et slikt utsagn? Er det viktig at kunst gir fruktbare resultater utover det å være kunst?

Instrumentell kunst: Utsmykking i Peterskirken, Roma, og veggmaleri i bordell, Pompei. Foto: Sidsel Jørgensen

- Vi vet at kunst og kultur har god effekt. Men det er ikke et selvstendig kriterium for hva slags kunst vi støtter. Den har en egenverdi uavhengig av de positive effektene. Det ville være galt hvis vi begynte å fordele kulturmidler etter de kriteriene. Jeg tror ikke nødvendigvis det er slik det er ment i Senterpartiets program heller. Men det er gjort en helseundersøkelse i Nord-Trøndelag som viser at kulturbruk er en selvstendig variabel i forhold til livskvalitet og helse. Kulturbudsjettet er absolutt ikke styrt av hvilke kulturfelt som har best kroppslig effekt, for å si det slik.
- Men fins det i det hele tatt et tankesett, en ideologi som sier at jo mer kunst kan bidra i samfunnet, jo større effekt, desto bedre?
- Kunst har mange tilleggsverdier, men det er ikke ut fra de kriteriene vi fordeler midler. Vi bruker også en del av kulturbudsjettet på frivillige organisasjoner, som vi vet har en veldig positiv effekt på samfunnet. Men vi sier ikke at kulturinstitusjonene bør rette seg inn etter disse målene. Det ville være helt galt. Se for deg at et kunstmuseum eller teater skulle ha lengre levetid som mål.
- Hvilke kunstnere har statsråden et personlig forhold til?
- Jeg er blant annet veldig glad i Per Kleiva, Marianne Heske, Håkon Gullvåg og Håkon Bleken. Og forfattere som Dag Solstad og Carl Frode Tiller
- Nå har vi fått helt nye lokaler til regjeringsmøtene. Opprinnelig ble de holdt i høyblokka i regjeringskvartalet. Etter 22. juli har vi vært på rundreise gjennom byen. Først benyttet vi Statsministerboligen, deretter forsvarsdepartementet og til slutt fikk vi helt nye lokaler i forsvarsdepartementet. Roen kom tilbake da kunsten fra høyblokka endelig kom opp på veggene i de nye lokalene. Der hang blant andre Hannah Ryggens billedtepper, Jacob Weidemanns «Øye i naturen, Kåre Tveters «Ved solhverv» og Håkon Gullvågs «Søndagsturen». Jeg kjente en slags lettelse over at dette var på plass, kunsten ble et slags holdepunkt. Den gir trygghet.
- Hva sier det deg om kunstens vesen?
- Den betydde i alle fall mer for meg enn jeg var klar over. Kunsten gir meg forankring. Høyblokka var for meg mye mer kunsten der enn jeg hadde regnet med. Jeg fikk roen tilbake. Nå kan jeg slappe av. Vi sitter og ser på bildene under møtene. Beslutninger blir visuelle. Mange av avgjørelsene jeg har tatt, gir meg faktisk visuelle bilder - fra Regjeringens samling.

NORGES STØRSTE PRIVATE GALLERI LIGGER I KRISTIANSAND

Tekst: Johan Otto Weisser Foto: Sidsel Jørgensen

“Vi er nok litt for kommersielle for mange, men vi har bestemt oss for vår profil, og er helt trygge på den. Det er godt å ha den tryggheten, selv om det tok litt tid før vi landet på den. Men det er litt synd at noen lager dette skillet, for vi vil gjerne vise smalere utrykk også.”

Det er Eva Berntsen som engasjert sier dette. I år er det 50 år siden Galleri Bi-z åpnet, og tjue år siden Eva, sammen med mannen Bernt Bisseth Johanssen overtok det som etter hvert er bygget opp til å bli et av Norges største kommersielle gallerier. Vi snakker altså om Kristiansand!
Bernt forteller: Det er 20 år siden vi overtok og kjøpte ut resten av familien. Min far ble syk, og jeg var den eneste som kunne steppe inn nærmest over natten. Jeg skulle egentlig blitt arkitekt, og har tre års utdannelse innenfor reklame og markedsføring.
Eva: Jeg har bakgrunn som førskolelærer. Jeg skulle egentlig bare hjelpe litt til i galleriet, så var det gjort . Alle de som jobber her skulle egentlig bare hjelpe litt til…
Hvor mange er det som arbeider i galleriet?
Når alle er på jobb er vi syv stykker, svarer Bernt. Fem årsverk, skyter Eva inn.
Det er tydelig at dette er et par som har jobbet sammen lenge, begge ivrige og fulle av engasjement, de snakker hver for seg, i munnen på hverandre, avslutter hverandres setninger, skyter inn tillegg, helt opptatt av det saken dreier seg om. Det være seg Galleriet, samarbeid eller manglende sådant, det kommersielle i forhold til det offentlige eller forholdet til kunstnere og publikum.
Hvem er Bi-z for?
E: Den vanlige mannen i gata. Vi jobber intenst for å få inn barnehager, skoleklasser. Vi holder foredrag for bedriftskunstforeninger eller andre. Vi sier aldri nei til en forespørsel. Alle er velkomne enten det er for å kjøpe noe eller for å få en kunst pause.
Vi er det private galleriet i landet, som har høyest omsetning. Vest-Agder er

Synspunkt; Eva og Bernt Bisseth deler gjerne tanker om kunst og galleri-drift.

det fylket i landet hvor det selges mest kunst pr. innbygger. Og jeg tror vi er en del av dette.
B: Dette er bygget opp over tid. Mye handler om opplæring. Når det kommer inn skoleklasser eller barnehager, så får de et glass saft, og en opplevelse av bilder.
Hvem er Bi-z ikke til for?
E: De aller, aller smaleste, kanskje.. B: eller de store samlerne, vi har noen, men ikke så mange. Det er kanskje farlig å si det, men vi er nok litt kommersielle for mange. Det er kunstnere som ikke vil stille ut, spesielt unge, og det er helt greit. Men så kommer de etter tre år, og det er også helt greit. Men det er litt synd at noen lager dette skillet, for vi vil gjerne vise smalere utrykk også.

Hvilket ansvar har dere for publikum?
Vi har ansvar for at alle som går ut av dette galleriet skal få det de betaler for, ingen skal noen gang bli lurt. Derfor kan vi ikke prise opp ting, eller selge noe vi ikke vet hvor kommer fra. Dette er vesentlig for oss.
E: Det kommer folk inn her med 1000 kr som de har spart, og de skal ha den samme opplevelsen som om de har 100000. Alle skal oppleve å bli tatt på alvor. Det er ofte mer tilfredsstillelse med de som har 500 kr. Og som har kjøpt sitt første bildet.
B: Det tar tid. Og vi har det travelt i det daglige. På den annen side får Sørlandets kunstmuseum 1 mill kr i mnd. De har som sitt ansvar å reise rundt på akademier og se det som skjer, de presenterer for få debutanter og unge kunstnere fra Sørlandet. Det heter Sørlandets Kunstmuseum, men jeg synes de er dårlige på å løfte opp kunstnere fra sør. Det er litt betegnende når museet som ligger i Norges 5. største by og Norges største turistby med 750 000 som skal i Dyreparken, så har vi det dårligst besøkte kunstmuseet i landet . Vi ligger midt i sentrum innenfor en liten omkrets, men de er ikke villige til å ha noe samarbeide, de vil være over oss andre. Jeg håper den nye direktøren ser dette på en annen måte.

E: Men jeg ser at vi kunne vært flinkere selv også. Men det er også et økonomisk spørsmål for oss. En debut utstilling selger gjerne ikke noe som helst.
Hva ser dere etter i valg av nye kunstnere?
E: Hver uke får vi søknader fra kunstnere som ønsker å stille ut hos oss, og kanskje det verste med jobben er å måtte si nei. Noe er for uferdig, noe er ikke bra nok. Det må uansett være et unikt utrykk, noe som vi tror på. Vi tar ikke inn noe for å legge det i en skuff. Vi må ville stille det ut. Selv om det er mange kunstnere som ikke selger, så er det også en langsiktig strategi for å hjelpe en kunstner til å nå et publikum. Noen trenger hjelp til å spisse utrykket sitt, til å velge et utrykk som kan fungere.
B: Når du har sett en mill bilder, så vet du hva som virker. Når du går hele dagen omgitt av bilder, så oppøver du evnen til å se hva som fungerer.
Dere har et bevisst forhold til hvordan publikum skal oppleve møtet med Bi-z. Kan dere si litt om det?
Vi et team alle vi som jobber her. Det viktigste er evnen til å møte mennesker på en hyggelig og positiv måte. Ingen spørsmål er dumme, folk skal føle seg sett og trygge på at de er velkomne. E: noen kommer bare for å si hei. Eller for å hilse på hunden. Det er helt fint. Vi har alltid åpent, vi stenger ikke under montering eller noen dager. Det er viktig at publikum vet at vi alltid er der.
B: Kunstringen vår er også viktig. Vi har 1500 medlemmer, det er mange. Vi vil at terskelen inn i galleriet skal være lav. Vi arrangerer også turer, som gjerne blir solgt ut før verken pris eller reisemål er klart. Det handler om tilbakemeldinger gjennom ti år. Det er veldig hyggelig. Noe av trikset er å ha en passe blanding av kunst og kultur, ikke for mye, sammen med mat og vin og det som voksne folk synes er hyggelig.
B: Det er litt oss, sånn som når vi i forbindelse med jubileet leier Kilden til en stor feiring.
Rammeverkstedet er en viktig del av en slik tankegang?
B: Det er klart. Juleutstillingen har rammer for en halv mill. Uten at vi vet om vi kommer til å selge noe. Det ville vi ikke hatt mulighet til dersom vi ikke kunne gjøre det selv. Folk elsker denne typen utstillinger, de liker å ha masse å velge i. E: Vi er litt maksimalistiske her.
Hvordan fordeler dere ansvar, dere i mellom?
E: Lett, Bernt har alt med separatutstillinger, jeg blander meg aldri inn i det, og hvis jeg gjør det, så angrer jeg alltid etterpå. Jeg har alt med formidlingssalg, jule- og sommerutstilling. Så har Bernt overordnet ansvar for galleriet og markedsføring. Vi selger en del i Oslo, vi kjører bilder inn gratis, og dersom kunden ikke er fornøyd så tar vi den hjem uten kostnader, det kaller jeg service.
B: Så har vi en side som ikke er så kjent, vi restaurerer bilder. Vi tok ned hele altertavlen i Kvinesdal Kirke, og reparerte den. E: Bernt er et fargegeni, han er utrolig flink til å blande farge, man kan ikke se hvor hullet har vært. B: Hvis jeg har levd et liv før, så har jeg nok holdt på med noe slikt, jeg vet ikke hvor jeg tar det fra. Jeg kan det bare.
Slitasje i kunstinstitusjoner hører vi stadig om, hvordan er dette for dere?
E: Slitasje? B: Vi er et kommersielt galleri, og vi tar alle beslutninger selv, så må vi sammen forholde oss til konsekvensene. E: Så har vi ikke et styre å forholde oss til, vi har ingen å spørre, og det er fantastisk.
Bernt sa i et intervju med Fædrelandsvennen at Bi-z ”er kommersiell, men skal man heller la være å være kommersiell og motta en halv mill. I året for å overleve? Da tror jeg man blir lat.” Hvem tenker du på?
B; Jeg har jo nevnt museet som et eksempel. Ellers kan man jo stille spørsmål ved det som er bevilget til Agder kunstnersenter. De har bl.a. fått ganske mange mill av Cultiva bl.a. til et skulpturprosjekt, uten at det finnes en eneste skulptur som et resultat av alle de midlene. Det er jo en kunstnerstyrt organisasjon, og da blir det fort for mange som skal mene noe, slik at det blir vanskelig å få noe resultat.
Bør det offentlige i det hele tatt støtte kunst?
B; Absolutt, men det bør være mye strengere kriterier for tildeling. Det er ikke nok å lage utredninger. Man må komme til et resultat. Det virker som om man gir penger, så når pengene er brukt opp, så snakker man bare ikke mer om det. Det holder ikke.
Burde Bi-z fått offentlig støtte?
B + E: Nei absolutt ikke! Men i min verden er det slik at dersom du ikke lager bilder som noen vil kjøpe, så må du kanskje ha en annen jobb.
Er det for mange som for lett får offentlig støtte? Kunstnere? Institusjoner?

Aktivitet; Galleri Bi-Z har åpnet hver dag hele året. De stenger ikke engang for montering av ny utstilling.

B: Vi er så fjernt fra det at det vet vi ikke. E: Men stipender er viktig, det er jo det som gjør kunstlivet spennende, vi kan ikke bare ha kunst som skal selge. Jeg synes femprosenten er en genial ordning. Det blir så mye penger at det virkelig monner.
Hvordan vurderer dere kunstlivet i regionen?
B. De siste årene har det vært en veldig heving av kunstlivet, Kommunen har vært med ved å legge det til rette på Odderøya, og det har skapt et miljø vi ikke har hatt før. Det fører til at kunstnere velger å trekke tilbake til byen. Både Kjell Nupen og Per Fronth er viktige slik, de var i utlendighet, men er nå satt pris på. Det er klart det er viktig at du som ung kunstner kan får et sted å jobbe til en overkommelig penge, da dukker det kanskje opp en ny Munch her om noen år. Noe av det viktigste en kommune kan gjøre er å legge til rette for kunst og kultur. Her skulle Cultiva vært på banen.
Hva mangler i regionen?
Kanskje et sterkere samarbeide mellom institusjonene. Kanskje man skulle ha fellesåpning fire helger i året slik at folk som kommer tilreisende kan få en hel kulturhelg med masse som skjer. En slags utvidelse av kulturnatta, en folkefest. Gjerne koblet til en forestilling på Kilden! Vi er heldige i kvadraturen, alt ligger i makelig gangavstand. Det bør vi utnytte.
Hva er egentlig denne kunsten vi snakker om?
En definisjon av kunst er vanskelig, jeg vil aldri si om noen at de har en feil definisjon av kunst, så jeg har ikke lyst til å definere. Det er så vidt og stort, men det er noe eksistensielt, som gir deg noe over tid.
Hva er kunstens rolle i samfunnet?
E: Kunsten har mange funksjoner, noen vil si den skal provosere, mens andre mener

Samspill; selv om paret har definert ulike ansvarsområder drives galleriet i tett samarbeid.

noe annet. Noen vil at den skal gi ro. Svarene på de spørsmålene du stiller gjenspeiler vår profil.

Er det noe som skiller kunst og underholdning?

E: Ja absolutt, kunsten er stille, skaper ro. B: Det er ingen underholdning som står stille, enten det er fotball eller TV så skjer det noe hele tiden. E. Kunst går ut over underholdning, og det er styrken.

Hva har formet ditt kunstsyn?

E: Det er ikke nødvendigvis det vi viser her som opptar meg. Jeg liker det som gir litt motstand. Vi var på Veneziabiennalen i fjor, og det var fantastisk. Men da nytter det jo ikke å bare stikke innom, man må ha tid, og sette seg inn i hva kunstneren har ment. Det er fantastisk, for det har vi ikke så mye av her hjemme. Det gir meg mye, for det er mye annet som er ganske kjedelig. Men disse biennalene er utrolig flotte.

Dere har utviklet et stort kontaktnett innen kunstlivet., hva gjør dere for å oppdatere og utvikle det?

Vi er hele tiden ute og ser, og kontaktnettet vi har, blir hel tiden større. Det er en bevegelse i det. Ellers prøver vi å få med oss elevutstillinger ved akademiene osv. Selv om det er vanskelig å få til i et galleri som er åpent hele tiden.

Det har jo gått bra de første femti årene, hva er planene fremover?

Vi kommer til å holde på med utstillinger som vi har gjort, men vi skal utvide inn i nabolokalene i første etg. Vi får 120 m2 mer. Det vil gi oss muligheten til å variere mer, vi kan ha små utstillinger, eller når vi har en separatutstilling her, så kan vi vise bilder fra magasinet samtidig. Det er hele tiden spørsmål etter bilder til ulike anledninger, og da er det ikke alltid like greit å vente i tre uker til utstillingen er ferdig.

GALLERIER OG ANDRE VISNINGSSTEDER FOR KUNST I KRISTIANAND

IKKE-KOMMERSIELLE VISNINGSSTEDER

Sørlandets kunstmuseum, etablert 1995, dekker begge Agderfylkene, har et budsjett (2010) på ca. Kr. 15.350.000,- og er statlig, fylkeskommunalt og kommunalt støttet.
Har en fast samling med utgangspunkt i Christiansand Billedgalleri som er deponert der. Ellers vekslende utstillinger, konservering og forskning.
Har 19 ansatte fordelt på 13 årsverk.

Christiansand kunstforening etablert 1881. Den er medlemsstyrt, har et årlig budsjett på kr. 1.200.000.- hvorav ca. 595.000 er støtte fra Kristiansand kommune. I tillegg har foreningen gratis husleie. Det er 0,8 årsverk knyttet til driften. Eier Billedgalleriet som er deponert i Museet.

Agder Kunstnersenter etablert 1980, er eid av de to grunnorganisasjonene Norske Billedkunstnere Agder og Norske Kunsthåndverkere Sør-Norge, dekker begge agderfylkene, har et budsjett på kr. 1.770 500, støttes av Agderfylkene og Kristiansand kommune. Offentlig støtte utgjør 1.355.000. Har fire ansatte fordelt på to årsverk. I tillegg til utstillingsvirksomhet driver de med administrasjon av utsmykking og har et prosjekt med utleiekunst.

Fotohuset etablert 2007, drives av fotografene Sidsel Jørgensen og Mathilde Pettersen, og er et møtested for fotografi med utstillinger, kurs og foredrag. Budsjettet er på ca 100.000 i året, og fikk ifjor 39.000 i offentlig støtte. Alt arbeid er ulønnet.

KUNSTNER INITIERTE PROSJEKTER

Her er det enkeltkunstnere som lager prosjekter som springer ut av egen aktivitet.

X- huset etablert 2003, eies av kommunen og inneholder 7 kunstnerverksteder og et utstillingsrom / prosjektrom som administreres av Agder Kunstnersenter. Prosjektrommet kan leies av kunstnere, og det er stadig bruk av dette til ulike utstillinger og prosjekter.

Odderøya open etablert 2008 av Anne Katrine Solbakken. Kommunens lokaler som er avsatt til kulturformål. Kunstnerverksteder osv åpnes en gang i året for publikum.

Diverse diverse er et pågående tegneprosjekt igangsatt av Ørjan Moen, vist i ulike lokaler som X-huset og Christiansand kunstforening. Sporadisk støttet av bl.a Cultiva express.

KOMMERSIELLE GALLERIER

Gallerier som ikke mottar offentlig støtte, men som lever av salg

Bi-z etablert 1962, Norges største kommersielle galleri, syv ansatte fordelt på fem årsverk. Viser seks til åtte separatutstillinger i tillegg til vekslende magasinutstillinger.

ØVRIGE AKTØRER

Klassiske rammebutikker: Har i tillegg til salg av rammer bilder av ulike kunstnere til salgs. Har ingen klar profil. Kan også arrangere litt større presentasjoner av enkeltkunstnere.
Haavik
Det Lille galleri
Barer/ Kafeer: tilbyr plass til ulike, gjerne uetablerte kunstnere
Bakgården
Lundskråka
Frøken Larsen
Sol Nodeland
Tilfeldige lokaler: Enkeltpersoner arrangerer utstillinger i tilgjengelige lokaler.
Tomme butikklokaler, vinduer ut mot gate / park
Festningen
Andre aktører: Bedrifter som bruker kunst for å markedsføre seg.
Allkopi

Utendørs presentasjon av kunst på Tangen. Digitaltrykk av maleri ; Tormod Ropstad Foto: Sidsel Jørgensen

Tormod Ropstad
allkopi
Anthony J. Higgin

VI GRATULERER BI-Z MED 50 ÅRS JUBILEET

Agder Kunstnersenter ønsker å gratulere Galleri Bi-Z med de femti!
Femti år i kunstverdenen fortjener virkelig ros, det er en bragd og det er ikke mange gallerier her til lands med så lang fartstid. Det er veldig viktig for Kristiansand som by å ha et variert kunstliv og ingen by er noe å regne med i kunstsammenheng uten et godt privat galleri.
Det er også sunt for byens kunstmiljø når et kommersiellt galleri tar inn både de veletablerte og de nyutdannede lokale kunstnerne. På denne måten kultiveres både galleripublikumet og kunstmiljøet og vi håper galleri Bi-Z fortsetter med dette og greier den krevende balansegangen det er å selge kunst og å samtidig fokusere på kunstnerisk kvalitet. Så hipp, hipp, hurra og lykke til med de neste femti år!
Hilsen Agder Kunstnersenter, Ylve Thon daglig leder

" Å omsette kunst til forretning gjennom 50 år i en by som Kristiansand er imponerende. Gratulerer med jubileet. Ønsker dere mange nye gullkantede år."
Cecilie Nisse, dagl.leder Cristianssand Kunstforening

Vi på Fotohuset gratulerer med jubileeet og ønsker dere lykke til med nye utstillinger - gjerne mere fotografi !
Mathilde Pettersen og Sidsel Jørgensen, daglig og kunstnerisk leder

Kære Bi-z
Et stort tillykke fra SKMU Sørlandets Kunstmuseum. Femti år er en flot alder. Vi ønsker alt det bedste for de næste femti år. Må de i ligeså høj grad være preget af kunst, farver, mennesker og historie.
Med vennlig hilsen,
Karin Hindsbo
På vegne af SKMU og stab

Foto: Sidsel Jørgensen og Mathilde Pettersen med håndholdt i-phone

HVORFOR ER UTSTILLINGER VIKTIGE ?

Tekst: Cecilie Nissen Foto: Sidsel Jørgensen

Denne teksten skal handle om kunstutstillinger og hvorfor utstillinger er viktige for kunstnere. Etter å ha tenkt på det noen dager har det utviklet seg til en problemstilling som har blitt større og større. For å hente meg inn igjen spurte jeg min sønn på 9 år om hvorfor kunstutstillinger er viktige. Han svarte følgende: Utstillinger er viktige fordi da kan publikum få se hva kunstnerne har laget. Så er det også viktig at kunstnerne kan få være stolte og vise frem kunsten sin. Enkelt og greit.

Vi befinner oss i en kulturvirkelighet, hvor mange av skillelinjene som tidligere satte kunsten i en særstilling ikke finnes lenger. Vi har en utvisking av skillet mellom høykultur og lavkultur, vi har økt samhandling mellom kunst og næringsliv, og den siste tiden har også den økte instrumentaliseringen av kunsten vært tema for kunstpolitiske diskusjoner.

Etter å ha beskjeftiget meg med kunst i over 20 år, kan jeg se tilbake på mange situasjoner hvor jeg har opplevd den korte tiden av løftelse for sjel eller sinn det er å ha en kunstopplevelse. Siden jeg er billedkunstner har dette ofte handlet om å tre inn i kunstutstillinger. Jeg bruker mye tid på å vandre rundt på kunstmuseer og gallerier. Det kan være store kjente muséer eller samlinger, eller det kan være bittesmå rom som unge kunstnere har tatt i bruk for en kort periode. Det gir et avbrekk. En pause som ikke kan sammenliknes med noe annet i det konsumsamfunnet vi lever i. For meg er dette nyttig. Eller la oss heller si nødvendig. Og mye av grunnen til at jeg har blitt den jeg er.

En gjenganger som har gitt mindre løft i alle disse årene er den evige tilbakevendende diskusjonen om kunst og økonomi. I likhet med de fleste av mine kollegaer, har jeg gang på gang måttet forklare at kunst ikke er det samme som en vanlig vare. Billedkunst er ikke det samme som interiørdesign, selv om det i enkelte tilfeller kan forveksles med hverandre. Underkaster man kunsten et rent kommersielt regime, er det mye god kunst som ikke vil bli skapt. Hvorfor er det slik? Det er snakk om en fagkunnskap i det å identifisere kvalitetstrekk som et bredt marked ikke får øye på. Derfor har man for kunst i likhet med andre kunnskapsbærende aktiviteter som universiteter og liknende valgt å bruke penger på å gi den et høyere nivå enn det marked alene kan skape grunnlag for.
Politikkens forenklede høyreside holder seg med en oppfatning om at markedskreftene bør være den ønskede virkekraften på det kulturelle området, i liket med alle andre områder i samfunnet. Dette voksende kravet om at kulturlivet i større grad må finansiere seg selv, og kritikk av statlige støtteordninger, setter både kunstnere og kunstinstitusjonene under press. Hele kunstfeltet er derfor ganske utsatt og står i fare for å bli gjennomsyret av idéen om at profitt er viktigere enn alle andre verdier.

En annen utfordring er at kunsten flyter rundt i det utvidede kulturbegrepet, sammen med mange andre kulturelle uttrykk. Skillet mellom kunst og ikke-kunst er blitt så uklart at publikum i mange tilfeller ikke ser forskjell. Den kritiske og autonome kunsten har også lenge blitt utfordret innenfra av kunsten selv, og objekter som har vanlige bruksfunksjoner i dagliglivet, kan i neste øyeblikk være utstilt som kunstverk på en kunstutstilling. Marcel Duchamps urinal ”Fountain” fra 1917 er et epokegjørende eksempel på dette. ”Fountain” var et radikalt uttrykk for ønsket om å bryte ned kunstinstitusjonens jåleri og (gjen-)forene kunsten med livet.

Johan Sager får hjelp av Ørjan Moen til å monterer utstillingen sin på Christianssand Kunstforening. Foto: Sidsel Jørgensen

Duchamps verk pekte nese til dem som forarget trodde at urinalet var kunstverket, til glede for dem som fattet at verket var hele konstellasjonen av urinalet, galleri-institusjonen og publikum. Uten publikum var verket ikke komplett. Det er kanskje et ekstremt eksempel, men det illustrerer kunstneren stående i en kommunikativ sirkel med publikum, en sirkel som må sluttes hvis verket kan betraktes som fullt ut fungerende. Kommunikasjonen er ikke nødvendigvis gjensidig bekreftende, men aller helst er den innholdsrik. Siden man vet at dette er en mulighet vil kunstneren gjerne stille ut, og et dedikert publikum vil gjerne oppsøke utstillinger. Selv om man vet at forhåpningene slett ikke alltid blir innfridd.

Målsetningen må være at vi som samfunn ønsker å skape bredt utviklede mennesker, og i den prosessen kan man benytte seg av kunstinstitusjoner for å få kontinuitet og ansvarlighet. Som samfunn bør vi strebe etter at menneskene har mer potensiale enn å sitte halvbesvimt i stresslessen og se på TV2 hver kveld.

X-HUSETS GYMSAL SOM PRODUKSJONSLOKALE FOR STØRRE UTSTILLINGER

Foto: Sidsel Jørgensen

X-huset har atelierer for 7 profesjonelle kunstnere. Den gamle gymsalen er tilgjengelig for større produksjoner. En ypperlig mulighet for alle profesjonelle kunstnere. Her kan man se og arbeide på flere store arbeider samtidig. Her er det en av redaktørene i faktor–X som forbereder utstilling i Christiansand Kunstforening i mars

HVA SKJEDDE MED NETTKUNSTEN ?

Tekst: Mette Line Pedersen, kunsthistoriker

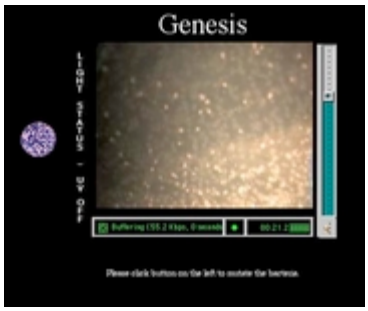

For ett tiår tilbake ble nettkunst oppfattet som trendy, nytt og utfordrende. Mange spådde at nettkunsten hadde en nyskapende framtid. Men så ble det stille og nettkunst nevnes sjeldent på dagens samtidskunstscene. Hva skjedde med nettkunsten og hvordan er situasjonen i dag for "kunst lansert på nettet"?
La oss ta et tilbakeblikk på nettkunstens status i Norge i 2003. Et kjapt søk på google som omhandler forskning på temaet, dukker det blant annet opp et intervju fra år 2003 (jf. www.kunstkritikk.no) med forsker og førsteamanuensis ved Kunstakademiet i Trondheim Hege Charlotte Faber. Hun var en av de første som forsket på nettkunst i Norge og disputerte i 2003 med doktoravhandlingen; "Kunstverket i dataalderen - perspektiver på interaktivitet og nettkunst". Hun forteller i intervjuet at diskusjonene på Kunstakademiene har ofte handlet om å finne et språk for samtidskunsten, og sier; "Er for eksempel kunst vi finner på Internett kunstverk? Er det objekter? Eller er det noe ganske annet?". Hun forteller videre i intervjuet at hun har prøvd å finne et språk til nettkunsten; I mange tilfeller synes jeg for eksempel det er mer riktig å snakke om et kunstprosjekt enn om et kunstverk. Disse prosjektene ligner ikke på objekter vi vanligvis forbinder med kunst. De er ofte flyktige og uhåndgripelige, vanskelige å stille ut og er ofte ikke laget av bare én person, forklarer Faber. Forskeren trekker fram i intervjuet det kunstvitenskapelige prosjektet "Genesis" av den brasilianske kunstneren Eduardo Kac som et vellykket eksempel.
Eks. på nettkunst. Illustrasjonen viser: Et utsnitt av bakterien og proteinet i kunstprosjektet "Genesis" når lyset er slått av. Ved å klikke på rundingen til venstre kan publikum slå på lyset.

I 1999 inviterte han for første gang publikum til å være med på å skape en helt ny bakterie. På den måten skulle de også gjenskape eller omskape en bestemt tekst, nemlig en setning i 1. Mosebok: "Let man have dominion over the fish of the sea, and over the fowl of the air, and over every living thing that moves upon the Earth." Men Faber påpeker at ikke alle prosjekter har gått like bra og nevner her det norske prosjektet Play.ground. Målet var å starte en fri kommunikasjon og undersøke hva som skjedde da publikum fikk tilgang til både passord og brukernavn til en e-postkonto. Men prosjektet strandet da en av "medskaperne" forandret passordet slik at ingen lenger fikk tilgang til kontoen. Forskeren avslutter med følgende uttalelse om nettkunstens fremtid: Jeg liker å se på nettkunst som en dialog: Den kan fortsettes, den er åpen, uavsluttet og uavgrenset. Det er dumt å gi en fast definisjon på nettkunst. Bare i løpet av den tida jeg har jobbet med doktoravhandlingen, har nettkunsten forandret seg. Det betyr at den sikkert vil forandre seg mye i framtida også. Før vi tar tak i sistnevnte setning til Faber, så tar vi et tilbakeblikk på den internasjonale forløperen for nettkunstens forutsetning i Norge; nemlig net.art.

Illustrasjon Afterlove.org. som er nevnt i teksten.

Net.art 1994-1999

Net.art viste sin tilknytning til Internett gjennom bruken av punktum mellom net og art. Dette var for å understreke den formale rammen. Det kan nevnes at forløpere for net.art begynte allerede i 1968 med bruken av telekommunikasjonsverktøy i et kunstnerisk arbeid. Roy Acott forutså fremveksten av en egen kunstform med teknisk og tematisk base i telekommunikasjon. Videokunst er en selvfølge å nevne som en forløper for net.art og her kan vi trekke frem sentrale Nam June Paik som viste på 1970- tallet en serie med toveis satelittoverførte videoperformancer. I fra 1980- tallet ble fax-maskinen flittig brukt av forskjellige internasjonale nettverk av mail- artist og BBSer (mer eller mindre interaktive elektroniske ”oppslagstavler” for kommunikasjon og distribusjon av datafiler som man ringte opp direkte via modem). Sistnevnte ble erstattet med Internett på 1990- tallet og man fikk et nytt sett for kommunikasjon over store avstander. Innenfor net.art ble Internettets samfunnsmessige og kommersielle påvirkning.

Nettkunstens storhetstid i Norge 1999-2003

I Norge kunne man gjøre seg kjent med nettkunst på begynnelsen av år 2000 på nettstedet Kulturnett.no. Det var vanskelig å definere både net.art og nettkunst, fordi at det gjerne eksisterte

flytende overganger mellom net.art, web art og online art. I Norge brukte man heller begrepet nettkunst i stedet for det internasjonale begrepet net.art. Begrepet nettkunst rommet alt fra nettside kunst, ascii art, politisk aktivisme, e-post basert kunst, chat, spam til streaming. Nettkunst ble generelt definert som kunst som brukte nettverket som medium og måtte oppleves på nettet. Den formen for interaktivitet som gjerne forbindes med nettkunst var en pek og klikk metode; dvs. at man fulgte hyperteksten eller lenken videre til andre lenker og som kunne bestå av bilde, tekstdiagrammer eller lyd. Dette innebar at betrakteren utforsket verket ved hjelp av mus, konfiguerte det kanskje og at man gjerne la til noe selv. Nettkunstnere (særlig innen net.art) kalte seg gjerne for ingeniører i stedet for kunstnere (referanse til kunsthistorien og dadaretningen som kalte seg selv for ingeniører). En interaktivitet mellom betrakter og verk har videre kunsthistoriske referanser til performancekunstneren John Cage som innførte på 1950- tallet en publikumsdeltakelse i sine happenings.

Nettkunsten har endret seg. Internett har endret seg. Kunsten har endret seg

Net.art startet som nevnt som en liten undergrunnsbevegelse som skapte kunst på nettet og utfordret både kunstbegrepet, kunstnerrollen og kunstinstitusjonen. Nettkunsten i Norge hadde sin storhetstid i Norge mellom 1999- 2003. En av årsakene til at dette kunstprosjektet ”forsvant”, er at kunsten har endret seg. En utfordring av selve kunstbegrepet (hva er kunst og hva er ikke kunst) er ikke aktuell på samme måte i 2011 som for 10 år siden. Tilgjengeligheten av nettkunst har muligens opp igjennom årenes løp vært for smal og derfor lite publikumsvennlig.Vi har sett nettkunst på museer, men heller ikke på kunstinstitusjoner har nettkunst vært et prioritert område. I dag er samtidskunstscenen blitt global og kunsten har endret seg. Men dette betyr ikke at net.art og nettkunst er glemt. Blant annet JODI og andre tidlige net.art aktører er blitt viktige kunsthistoriske referanser.

I Norge og internasjonalt er det fremdeles kunstnere som anvender nettet for å produsere og vise deres kunst. Flere byer i Norge har dessuten fått egne sentre for elektronisk- og disiplinær kunst. En norsk kunstnergruppe som anvender nettet, og som kan illustrere dagens versjon av ”nettkunst” er den politiske kunstnerduoen Afterlove. Org. De produserer kunst på nettet som omhandler politiske prosjekter med temaer som; boligsituasjonen i Oslo, nordmenns fremmedfrykt og domenerettigheter.

Da Hege Charlotte Faber uttalte i intervjuet fra 2003 om at nettkunsten ville forandre seg, fikk hun rett. I dag er det (i motsetning til oppstarten i 1994), mer interessant for nettkunstnere å se på Internettet som en del av det offentlige rom i relasjon til det etablerte kunstetablissementet. Det er også mange som hevder at den klassiske nettkunsten som Norsk kulturliv satset på i årene 1999- 2003 dvs.; ”Dette er kunst som er laget spesielt for å vises eller oppleves i digitale nettverksmedier, med svimlede muligheter for interaktiv kommunikasjon på globalt plan” (jf. Kunstnettverk. No/01), hadde en naiv holdning til nettet som et kulturelt rom. Samtidig kan endringene minne oss på at kunsten ikke er en statisk størrelse, men er i stadig bevegelse.

HVORFOR GÅ PÅ UTSTILLING, EGENTLIG ?

Fra venstre: Odrun Bortelid, Bjørn Opstad, Randi Gjessen, Irene Ikdal, Jan Erik Pettersen

Vi spurte fem tilfeldig utvalgte på forrige åpning i Christiansand Kunstforening om hvorfor de går på utstillinger, her er svarene:

Irene Ikdal ”Jeg går for å se god kunst. Det jeg er opptatt av er kvalitet og at det er tilgjengelig her jeg bor. Det gir meg et løft som jeg setter pris på”.

Bjørn Opstad: ” Jeg er her for å holde tritt med farfar(Gunvald Opstad red.anm.) Jeg hadde nok ikke vært her av fri vilje, selv om det er fint når jeg først er her”.

Odrun Bortelid: ”Jeg synes det er spennende med kunst. Jeg liker å se hva det gjør med meg”.

Jan Erik Pettersen: ”Ved siden av musikken har kunst vært en hovedinteresse for meg hele livet. Jeg synes det er spennende å se kunst i et så fint lokale”.

Randi Gjessen: ”Det er en del av jobben å holde meg orientert om hva som foregår. Det har vært hovedinteressen min siden jeg var liten. Jeg satt dessuten i styret for kunstforeningen i mange år. Kunstforeningen er en viktig samarbeidspartner for museet. Det er viktig med et komplekst kunstliv som kan gi museet motstand og konkurranse. Dessuten er dette et rom med stort potensiale.”

REDAKSJONENS SJEKKLISTE

- [x] Kvalitetsorientert
- [ ] Bredde
- [x] Inkluderende
- [ ] Sjangeroverskridende
- [ ] Modig
- [ ] Uforutsigbart
- [ ] Spennende
- [ ] Utfordrende
- [ ] Uhøytidelig
- [ ] Subversivt
- [ ] Empatisk
- [ ] Rettferdig
- [x] Demokratisk
- [ ] Sært
- [ ] Undergrunn
- [ ] Radikalt
- [ ] Innovativt
- [x] Skape synergi
- [ ] Inkluderende
- [ ] Nepotistisk
- [ ] Uberegnelig
- [ ] Offensivt
- [ ] Forankret

KRISTIANSAND KOMMUNE

VISUELL KUNST PÅ KRISTIANSAND KULTURSKOLE

Kulturskolen inviterer til skapende arbeid, kreative utfordringer og til utvikling av selvstendige uttrykk.

Vi har for tiden 140 elever på billedkunst. Her får de mulighet til å utvikle grunnleggende ferdigheter og prøve ut ulike teknikker, materialer og utstyr innen tegning, maling, grafikk, leire og andre tredimensjonale materialer. Undervisningen foregår på Samsen, Vågsbygd kultursenter og Dvergsnes skole.

Vi har også samarbeid med filmeverkstedet på Samsen.

Elevene er i alderen 7 - 20 år, og får undervisnig i aldersbestemte grupper a ca 10 elever, en ettermiddag / kveld i uken.

Har du lyst til å søke, finner du mer informasjon og søknadsskjema på

www.kristiansand.kulturskole.no

Galleri Bi-Z i samarbeid med Statsgalleriet for Rikskunst presenterer en utstilling utenom det vanlige:

Galleri Bi-Z 1962 50 AR 2012

Felix Fiigenschou
(1628 - 1633)

Velkommen til føråpning
torsdag 2. februar kl. 18-20

"En katt - en Kunstner - en svunnen Tidsalder"

Vi har gleden av å presentere en rekke sentrale arbeider fra Fiigenschous betydelige produksjon, med særlig fokus på malerier og tegninger fra den senere perioden. Sentralt i utstillingen blir en presentasjon av den mye omtalte skisseboken, bedre kjent som Fiigenshous Kodex, som inneholder en lang rekke viktige skisser fra katteæraen. Et selektivt utvalg av objekter vil være tilgjengelige for salg.

www.statsgalleriet.no/www.galleribi-z.no

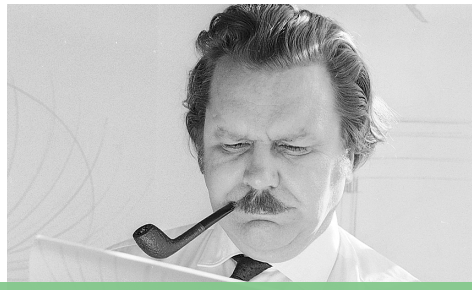

Tapio Wirkkala
> Sculptor / Skulptør
18.02 -- 06.05 2012.

SØRLANDETS
KUNSTMUSEUM
SKMU.NO
FACEBOOK/SKMU.NO

ÅPNINGSTIDER:
TIR-LØR 11-17, SØN 12-16
(man stengt)
MUSEUMSKAFÉ:
MAN-FRE 8-17, LØR 11-17, SØN 12-16

(+) NY UTSTILLING
FRA SAMLINGEN
ÅPNER 17. MARS.

MUSEUMSBUTIKK / OMVISNING

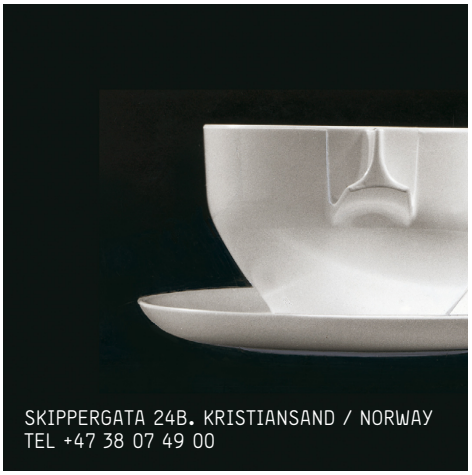

SKIPPERGATA 24B. KRISTIANSAND / NORWAY
TEL +47 38 07 49 00

På spørsmål om det var vanskelig å male bilder, svarte Paul Klee:
“ Slett ikke, det er bare et spørsmål om å sette riktig farge på rett sted ”.

IDÉ
DESIGN
TRYKK

Bjorvand & Skarpodde leverer alt fra idéarbeid, design, web, trykk og ferdiggjøring.

Vi leverer kreative løsninger og yter alltid 100 prosent uansett størrelse på kunde eller jobb.

Vi tar oss av hele prosessen
- fra idé til ferdig produkt.

BJORVAND & SKARPODDE
IDE I DESIGN I TRYKK

Telefon 38 12 94 94 - www.bjorvand-skarpodde.no